Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα

(2001/C 62 E/16)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

COM(2000) 578 τελικό — 2000/0238(CNS)

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 24 Οκτωβρίου 2000)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο δ),

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα εξής:

(1) Η κοινή πολιτική ασύλου, που περιλαμβάνει ένα κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προοδευτική εγκαθίδρυση ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ανοικτού σε εκείνους οι οποίοι, αναγκασμένοι από τις περιστάσεις, αναζητούν νομίμως προστασία στην Κοινότητα.

(2) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, κατά την ειδική σύνοδο που πραγματοποίησε στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, συμφώνησε να εργαστεί για τη θέσπιση ενός κοινού ευρωπαϊκού συστήματος για το άσυλο, που θα βασίζεται στην πλήρη και συνολική εφαρμογή της σύμβασης της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, ώστε κανείς να μην αποστέλλεται πίσω εκεί όπου θα υποστεί διώξεις, δηλαδή να τηρηθεί η αρχή της μη επαναπροώθησης.

(3) Στα συμπεράσματα του Τάμπερε προβλέπεται ότι το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα για το άσυλο θα πρέπει να περιλαμβάνει βραχυπρόθεσμα τη θέσπιση κοινών κανόνων για δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες σχετικά με το άσυλο στα κράτη μέλη και πιο μακροπρόθεσμα κοινοτικούς κανόνες που θα οδηγήσουν σε μία κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο στην Κοινότητα.

(4) Η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος του πρόσφυγα στα κράτη μέλη αποτελεί ως εκ τούτου ένα πρώτο μέτρο για τις διαδικασίες σχετικά με το άσυλο, με την επιφύλαξη της λήψης οποιωνδήποτε άλλων μέτρων στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 63, πρώτο εδάφιο, σημείο 1, στοιχείο δ) της συνθήκης και του στόχου για μια κοινή διαδικασία σχετικά με το άσυλο που περιλαμβάνεται στα συμπεράσματα του Τάμπερε.

(5) Οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο δεν θα πρέπει να είναι τόσο μακρές και παρατεταμένες, ώστε τα πρόσωπα που χρειάζονται προστασία να μην είναι υποχρεωμένα να διανύουν μία μακρά περίοδο αβεβαιότητας μέχρις ότου κριθεί η περίπτωσή τους, και τα πρόσωπα που δεν έχουν καμία ανάγκη προστασίας αλλά επιθυμούν να παραμείνουν στο έδαφος των κρατών μελών να μην θεωρούν την αίτηση χορήγησης ασύλου ως μέσο παράτασης της παραμονής τους επί πολλά έτη. Ταυτόχρονα, οι διαδικασίες σχετικά με το άσυλο θα πρέπει να περιέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις για τον ορθό προσδιορισμό εκείνων που χρειάζονται προστασία.

(6) Οι ελάχιστες προδιαγραφές που διατυπώνονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει επομένως να παρέχουν τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν ένα απλό και γρήγορο σύστημα για τη σύντομη και ορθή διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις και τα συντάγματα των κρατών μελών.

(7) Ένα απλό και γρήγορο σύστημα για τις διαδικασίες που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη θα μπορούσε να συνίσταται, υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης των αναγκαίων εγγυήσεων, σε μία αρχική επανεξέταση της απόφασης και στη δυνατότητα περαιτέρω προσφυγής.

(8) Προκειμένου να γίνεται νομότυπη αναγνώριση των προσώπων εκείνων που χρήζουν προστασίας ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης, πρέπει στις αναγκαίες εγγυήσεις να περιλαμβάνεται η εξασφάλιση σε κάθε αιτούντα αποτελεσματικής πρόσβασης στις διαδικασίες, η εξασφάλιση ευκαιρίας να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές για την έκθεση των πραγματικών δεδομένων που σχετίζονται με την περίπτωσή του, καθώς και επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις για την παρακολούθηση της υπόθεσής του σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

(9) Αφετέρου, για να υπάρχει ένα σύστημα ταχείας αναγνώρισης των αιτούντων που χρειάζονται προστασία ως πρόσφυγες κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης, θα πρέπει να προβλέπεται η εφαρμογή από τα κράτη μέλη ειδικών διαδικασιών για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων των οποίων δεν είναι αναγκαία η εξέταση επί της ουσίας, καθώς και εκείνων που υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι προδήλως αβάσιμες.

(10) Τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποφασίζουν κατά πόσον θα εφαρμόσουν ή μη τις διαδικασίες αυτές για τις απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις, αλλά εάν τις εφαρμόζουν θα πρέπει να συμμορφώνονται με τους κοινούς κανόνες που θεσπίζονται στην παρούσα οδηγία όσον αφορά τον ορισμό των περιπτώσεων αυτών και τους άλλους όρους εφαρμογής των διαδικασιών, περιλαμβανομένων των προθεσμιών για την έκδοση των αποφάσεων.

(11) Οι διαδικασίες αυτές πρέπει απαραιτήτως να παρέχουν τις αναγκαίες εγγυήσεις ώστε να εξαλειφθούν οι προϋπάρχουσες αμφιβολίες για να γίνει νομότυπος προσδιορισμός εκείνων που χρήζουν προστασίας. Θα πρέπει, ως εκ τούτου, καταρχήν να περιλαμβάνουν όσο το δυνατόν τις ίδιες ελάχιστες διαδικαστικές εγγυήσεις και απαιτήσεις όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, με τις τακτικές διαδικασίες. Ωστόσο, λόγω της φύσης των αιτήσεων που αφορούν, μπορεί και πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στις δυο αυτές περιπτώσεις, ενώ μπορεί να περιοριστεί η περαιτέρω άσκηση προσφυγής.

(12) Ως ελάχιστες διαδικαστικές εγγυήσεις για όλους τους αιτούντες σε όλες τις διαδικασίες πρέπει να θεωρούνται, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα προσωπικής συνέντευξης πριν από τη λήψη απόφασης, η ευκαιρία επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η ευκαιρία επαφής με οργανώσεις ή πρόσωπα που παρέχουν νομική συνδρομή, το δικαίωμα έκδοσης γραπτής απόφασης, μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία, και το δικαίωμα του αιτούντος να ενημερώνεται κατά τις καθοριστικές φάσεις της διαδικασίας του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τη νομική του θέση, ώστε να μπορεί να εξετάζει τις δυνατότητες των επόμενων διαβημάτων του.

(13) Επιπλέον, ειδικές διαδικαστικές εγγήσεις θα πρέπει να προβλέπονται για πρόσωπα με ειδικές ανάγκες, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι.

(14) Στις ελάχιστες απαιτήσεις όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε όλες τις διαδικασίες πρέπει να περιλαμβάνονται η λήψη της απόφασης από αρχές οι οποίες είναι ειδικευμένες σε θέματα ασύλου και προσφύγων, η κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού που είναι υπεύθυνο για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου, η λήψη αποφάσεων σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα και η αναφορά στις απορριπτικές αποφάσεις των πραγματικών και νομικών λόγων που τις θεμελιώνουν.

(15) Για να δοθεί η δυνατότητα σε κάθε αιτούντα να ασκεί αποτελεσματικά τα δικαιώματά του ενώπιον των αρμόδιων αρχών των κρατών μελών, το δικαίωμα προσφυγής θα πρέπει να παρέχει σε όλους τους αιτούντες σε όλες τις διαδικασίες, την ευκαιρία επανεξέτασης τόσο για πραγματικά όσο και για νομικά ζητήματα και θα πρέπει κατά κανόνα να συνεπάγεται αναστολή της εκτέλεσης των απορριπτικών αποφάσεων.

(16) Από την ίδια τη φύση τους οι ελάχιστοι κανόνες επιτρέπουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν περισσότερο ευνοϊκές διατάξεις για τα πρόσωπα που ζητούν διεθνή προστασία από ένα κράτος μέλος, εφόσον οι σχετικές αιτήσεις θεωρείται ότι θεμελιώνονται στο γεγονός ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο είναι πρόσφυγας κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης.

(17) Στη βάση αυτή, τα κράτη μέλη καλούνται επίσης να εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας στις διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων που αφορούν άλλες μορφές προστασίας εκτός από εκείνες που απορρέουν από τη σύμβαση της Γενεύης για τα πρόσωπα που διαπιστώνεται ότι δεν είναι πρόσφυγες.

(18) Τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέψουν ποινικές κυρώσεις για τις περιπτώσεις παράβασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με τη παρούσα οδηγία.

(19) Η μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο θα πρέπει να αξιολογείται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

(20) Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως διατυπώνονται στο άρθρο 5 της συνθήκης, οι στόχοι των προτεινόμενων μέτρων, και συγκεκριμένα η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα, δεν μπορούν να επιτευχθούν από τα κράτη μέλη και, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων των προτεινόμενων μέτρων, δύνανται συνεπώς να επιτευχθούν μόνο σε κοινοτικό επίπεδο. Η παρούσα οδηγία περιορίζεται στο ελάχιστο απαιτούμενο για την επίτευξη αυτών των στόχων και δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για το σκοπό αυτό,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών σχετικά με τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν ή ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας νοούνται ως:

α) «σύμβαση της Γενεύης», η σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων που υπογράφηκε στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951, όπως συμπληρώθηκε από το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967·

β) «αίτηση για άσυλο», η αίτηση με την οποία ένα πρόσωπο ζητά προστασία από ένα κράτος μέλος και μπορεί να θεωρηθεί ότι θεμελιώνεται στο γεγονός ότι είναι πρόσφυγας κατά την έννοια του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης. Κάθε αίτηση παροχής προστασίας τεκμαίρεται ότι αποτελεί αίτηση για άσυλο, εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος ζητά ρητά άλλο είδος προστασίας που μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής αίτησης·

γ) «αιτών», ή «αιτών άσυλο», το πρόσωπο το οποίο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο για την οποία δεν έχει ακόμη εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Τελεσίδικη απόφαση είναι η απόφαση έναντι της οποίας έχουν εξαντληθεί όλα τα δυνατά ένδικα μέσα που προβλέπει η παρούσα οδηγία·

δ) «αποφαινόμενη αρχή», κάθε δικαστική, οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους υπεύθυνη για την εξέταση του παραδεκτού ή της ουσίας των αιτήσεων για άσυλο και αρμόδια για τη λήψη αποφάσεων σε πρώτο βαθμό στις εν λόγω υποθέσεις. Κάθε αρχή υπεύθυνη για τον έλεγχο της εισόδου στο έδαφος δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αποφαινόμενη αρχή·

ε) «όργανο επανεξέτασης», κάθε δικαστική, οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή κράτους μέλους που είναι ανεξάρτητη και διαφορετική από την αντίστοιχη αποφαινόμενη αρχή στο οικείο κράτος μέλος και υπεύθυνη για την επανεξέταση των αποφάσεων αυτής της αποφαινόμενης αρχής επί πραγματικών και νομικών ζητημάτων·

στ) «δευτεροβάθμιο δικαστήριο», ένα δικαιοδοτικό όργανο κράτους μέλους ανεξάρτητο από την κυβέρνηση του εν λόγω κράτους μέλους και υπεύθυνο για την εκδίκαση περαιτέρω προσφυγών κατά αποφάσεων οποιουδήποτε οργάνου επανεξέτασης·

ζ) «απόφαση», η απόφαση που εκδίδει μία αποφαινόμενη αρχή ή ένα όργανο επανεξέτασης σε κράτος μέλος σχετικά με το παραδεκτό ή την ουσία μιας αίτησης για άσυλο·

η) «πρόσφυγας», το πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 1, σημείο Α της σύμβασης της Γενεύης·

θ) «καθεστώς πρόσφυγα», το καθεστώς που χορηγεί ένα κράτος μέλος σε ένα πρόσωπο που είναι πρόσφυγας και αναγνωρίζεται σαν τέτοιος στο έδαφος του κράτους μέλους αυτού·

ι) «ασυνόδευτος ανήλικος», ένα πρόσωπο κάτω των δεκαοκτώ ετών που φτάνει στο έδαφος των κρατών μελών χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο γι' αυτό είτε σύμφωνα με το νόμο είτε κατά το εθιμικό δίκαιο, και εφόσον κανένας τέτοιος ενήλικος δεν έχει αναλάβει στην πράξη την επιμέλειά του·

κ) «κράτηση», ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλει κράτος μέλος σε αιτούντα άσυλο, όπως σε φυλακές, χώρους κράτησης ή ζώνες διερχομένων αεροδρομίου, όπου η ελευθερία μετακίνησης του αιτούντος περιορίζεται σημαντικά·

λ) «ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα», η απόφαση μιας αποφαινόμενης αρχής να ανακαλέσει το καθεστώς πρόσφυγα από ένα πρόσωπο με βάση το άρθρο 1, σημείο Γ της σύμβασης της Γενεύης ή το άρθρο 33, παράγραφος 2 της σύμβασης της Γενεύης·

μ) «ακύρωση του καθεστώτος του πρόσφυγα», η απόφαση αποφαινόμενης αρχής να ακυρώσει το καθεστώς πρόσφυγα ενός προσώπου με το σκεπτικό ότι από τις συνθήκες προκύπτει ότι το πρόσωπο αυτό δεν θα έπρεπε ποτέ να έχει αναγνωριστεί αρχικά σαν πρόσφυγας.

Άρθρο 3

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα που υποβάλλουν αίτηση για άσυλο στα σύνορα ή στο έδαφος κρατών μελών, με την επιφύλαξη του πρωτοκόλλου περί ασύλου για τους υπηκόους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται επίσης στις περιπτώσεις που η εξέταση μίας αίτησης για άσυλο γίνεται στο πλαίσιο διαδικασίας με την οποία κρίνεται το δικαίωμα του αιτούντος να εισέλθει νομίμως στο έδαφος κράτους μέλους.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις αιτήσεις για χορήγηση διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε αντιπροσωπείες των κρατών μελών.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας σε διαδικασίες εξέτασης των αιτήσεων παροχής άλλων μορφών προστασίας εκτός από εκείνη που απορρέει από τη σύμβαση της Γενεύης για πρόσωπα που διαπιστώνεται ότι δεν είναι πρόσφυγες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Άρθρο 4

1. Η κατάθεση αιτήσεως για άσυλο δεν υπόκειται σε καμία προηγούμενη διατύπωση.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών άσυλο να έχει στην πράξη την ευκαιρία υποβολής αιτήσεως το ταχύτερο δυνατόν.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλες οι αρχές στις οποίες ενδέχεται να απευθυνθεί ο αιτών στα σύνορα ή στο έδαφος του κράτους μέλους να έχουν οδηγίες για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων ασύλου, μεταξύ άλλων οδηγίες σχετικά με τη διαβίβαση των αιτήσεων στην αρμόδια αρχή για εξέταση, με όλες τις σχετικές πληροφορίες.

4. Εφόσον ένα πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο και εκ μέρους των εξαρτώμενων από αυτό προσώπων, κάθε ενήλικος μεταξύ των προσώπων αυτών ενημερώνεται κατ' ιδίαν για το δικαίωμά του να υποβάλει χωριστή αίτηση για άσυλο.

Άρθρο 5

Στους αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να παραμείνουν στα σύνορα ή στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο έχει υποβληθεί η αίτηση για άσυλο ή στο οποίο εξετάζεται για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ληφθεί σχετική απόφαση.

Άρθρο 6

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αποφάσεις για τις αιτήσεις ασύλου να λαμβάνονται σε ατομική βάση, αντικειμενικά και αμερόληπτα.

Άρθρο 7

Για όλες τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα οδηγία, εξασφαλίζεται από τα κράτη μέλη ότι παρέχονται σε όλους τους αιτούντες άσυλο οι ακόλουθες εγγυήσεις:

α) Ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους για άσυλο, για τη διαδικασία που ακολουθείται και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στη διάρκεια της διαδικασίας, σε γλώσσα την οποία κατανοούν.

β) Τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνέα, όταν χρειάζεται, για να εκθέσουν τους ισχυρισμούς τους ενώπιον των αρμόδιων αρχών. Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να αμείβονται από το Δημόσιο, εάν ο διερμηνέας καλείται από τις αρμόδιες αρχές.

γ) Τους παρέχεται η ευκαιρία να επικοινωνούν με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή με άλλες οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό της τελευταίας σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

δ) Οι αποφάσεις για τις αιτήσεις ασύλου τους κοινοποιούνται γραπτώς. Εάν μία αίτηση απορριφθεί, πρέπει να αναφέρονται οι πραγματικοί και νομικοί λόγοι στους οποίους βασίζεται η απόφαση και να παρέχονται πληροφορίες για τη δυνατότητα επανεξέτασής της και, κατά περίπτωση, για τους τρόπους κατάθεσης προσφυγής και τις σχετικές προθεσμίες.

ε) Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, ενημερώνονται σε γλώσσα την οποία κατανοούν για το βασικό περιεχόμενο της απόφασης και τη δυνατότητα επανεξέτασής της και, κατά περίπτωση, για τον τρόπο υποβολής προσφυγής καθώς και τις σχετικές προθεσμίες.

στ) Σε περίπτωση θετικής απόφασης, ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για την απόφαση καθώς και για οποιαδήποτε υποχρεωτικά διαβήματα στα οποία πρέπει, ενδεχομένως, να προβούν συνεπεία της απόφασης αυτής.

Άρθρο 8

1. Πριν από τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή, πρέπει να παρέχεται στον αιτούντα άσυλο η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησής του για άσυλο με έναν υπάλληλο που έχει αρμοδιότητα επί των θεμάτων αυτών βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

2. Κατά το τέλος της προσωπικής συνέντευξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ο υπάλληλος πρέπει τουλάχιστον να διαβάσει μεγαλοφώνως τα πρακτικά της συνέντευξης στον αιτούντα για να μπορέσει να ζητήσει τη συγκατάθεσή του για το περιεχόμενό τους.

3. Εφόσον ένα πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο και εκ μέρους των εξαρτώμενων από αυτό προσώπων, πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε ενήλικο μεταξύ των προσώπων αυτών να εκφράζει τη γνώμη του κατ' ιδίαν και να έχει συνέντευξη σχετικά με το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησής του.

4. Η προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης ασύλου κατά κανόνα γίνεται χωρίς την παρουσία μελών της οικογένειας.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στις αρμόδιες αρχές να απέχουν από την προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο, σε περιπτώσεις προσώπων που δεν είναι σε θέση να συμμετάσχουν στη συνέντευξη αυτή για ψυχολογικούς ή ιατρικούς λόγους, καθώς και ανηλίκων που δεν έχουν φθάσει στην ηλικία που ορίζει η εθνική νομοθεσία ή κανονισμοί, εφόσον αυτό δεν επηρεάζει δυσμενώς την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής. Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να παρέχεται σε κάθε πρόσωπο η δυνατότητα να εκπροσωπείται, κατά περίπτωση, από νόμιμο κηδεμόνα, δικηγόρο ή σύμβουλο.

6. Κατά την τακτική διαδικασία, που αναφέρεται στα άρθρα 24, 25 και 26 (εφεξής: «η τακτική διαδικασία») πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα σε κάθε αιτούντα άσυλο, εντός ευλόγου προθεσμίας, να συμβουλεύεται τα πρακτικά της προσωπικής συνέντευξής του επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο και να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επ' αυτών.

7. Κατά την προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη συμμετοχή υπαλλήλου και διερμηνέα του φύλου που επιλέγει ο εξεταζόμενος, εάν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι το ενδιαφερόμενο πρόσωπο αντιμετωπίζει δυσκολίες να εκθέσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του, λόγω των εμπειριών που είχε ή λόγω της πολιτιστικής του καταγωγής.

Άρθρο 9

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν σε όλους τους αιτούντες άσυλο τη δυνατότητα να έρχονται σε επαφή κατά τρόπο αποτελεσματικό με οργανώσεις ή πρόσωπα που παρέχουν νομική συνδρομή σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

2. Σε κλειστές περιοχές που προορίζονται για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου σε πρώτο βαθμό, τα κράτη μέλη μπορούν να ρυθμίζουν την πρόσβαση οργανώσεων που παρέχουν νομική συνδρομή, υπό τον όρο ότι οι εν λόγω κανόνες είτε εξυπηρετούν το θεμιτό σκοπό που αποτελεί η εξασφάλιση της ποιότητας της νομικής συνδρομής είτε είναι αντικειμενικά αναγκαίοι για την εξασφάλιση μιας αποτελεσματικής εξέτασης σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες που διέπουν τη διαδικασία στις περιοχές αυτές, και δεν καθιστούν αδύνατη την πρόσβαση.

3. Σε μία τακτική διαδικασία, ο νομικός σύμβουλος ή δικηγόρος του αιτούντος έχει την ευκαιρία να είναι παρών κατά την προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες σχετικά με την παρουσία των νομικών συμβούλων ή δικηγόρων σε όλες τις άλλες συνεντεύξεις κατά τη διαδικασία σχετικά με το άσυλο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας παραγράφου καθώς και του άρθρου 8, παράγραφος 5 και του άρθρου 10, παράγραφος 1, στοιχείο β).

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε όλοι οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα συνδρομής από νομικό σύμβουλο ή δικηγόρο μετά την έκδοση απορριπτικής απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Η συνδρομή αυτή πρέπει να παρέχεται δωρεάν στο στάδιο αυτό της διαδικασίας, εάν ο αιτών δεν έχει επαρκή μέσα για να την πληρώσει ο ίδιος.

Άρθρο 10

1. Για όλες τις διαδικασίες που προβλέπει η παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη παρέχουν σε όλους τους ασυνόδευτους ανήλικους τις ακόλουθες εγγυήσεις:

α) διορίζεται το ταχύτερο δυνατό νόμιμος κηδεμόνας ή σύμβουλος για να τους επικουρεί και να τους εκπροσωπεί κατά την εξέταση της αίτησης·

β) παρέχεται η ευκαιρία στον διορισθέντα νόμιμο κηδεμόνα ή σύμβουλο να τους βοηθά στην προετοιμασία της προσωπικής συνέντευξης για το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης για άσυλο. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν στο νόμιμο κηδεμόνα ή σύμβουλο ενός ασυνόδευτου ανήλικου να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη και να υποβάλουν ερωτήσεις ή παρατηρήσεις.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης για το παραδεκτό ή και την ουσία της αίτησης ασύλου ενός ασυνόδευτου ανήλικου από υπάλληλο καταρτισμένο σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ασυνόδευτων ανηλίκων.

3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

α) οι αρμόδιες οργανώσεις που διεξάγουν ιατρικές εξετάσεις για τον προσδιορισμό της ηλικίας ασυνόδευτων ανηλίκων να χρησιμοποιούν μεθόδους που είναι ασφαλείς και σέβονται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια·

β) οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησης ασύλου τους, και σε γλώσσα την οποία κατανοούν, σχετικά με τη δυνατότητα προσδιορισμού της ηλικίας με ιατρική εξέταση. Αυτή η ενημέρωση περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη μέθοδο της ιατρικής εξέτασης και τις ενδεχόμενες συνέπειες που θα έχει το αποτέλεσμά της για την εξέταση της αίτησης ασύλου, καθώς και τις συνέπειες που θα έχει η άρνηση εκ μέρους του ασυνόδευτου ανήλικου να υποβληθεί στην εν λόγω εξέταση.

Άρθρο 11

1. Τα κράτη μέλη δεν υποβάλλουν σε κράτηση έναν αιτούντα άσυλο για τον μόνο λόγο ότι η αίτησή του για χορήγηση ασύλου χρειάζεται εξέταση. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν σε κράτηση έναν αιτούντα άσυλο προκειμένου να ληφθεί απόφαση στις ακόλουθες περιπτώσεις, σύμφωνα με διαδικασία που προβλέπει η εθνική νομοθεσία και μόνο για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίο:

α) για τη βεβαίωση ή την εξακρίβωση της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του·

β) για τον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του, όταν έχει καταστρέψει ή πετάξει τα ταξιδιωτικά του έγγραφα ή και τα έγγραφα προσδιορισμού της ταυτότητάς του, ή χρησιμοποίησε πλαστά έγγραφα κατά την άφιξή του στο κράτος μέλος προκειμένου να παραπλανήσει τις αρχές·

γ) για τον προσδιορισμό των στοιχείων στα οποία βασίζεται η αίτηση για άσυλο, τα οποία υπό άλλες συνθήκες θα μπορούσαν να χαθούν·

δ) στο πλαίσιο διαδικασίας για τη διαπίστωση του δικαιώματός του να εισέλθει στο έδαφος της χώρας.

2. Τα κράτη μέλη προβλέπουν νομοθετικά τη δυνατότητα αρχικής εξέτασης και εν συνεχεία τακτικών επανεξετάσεων του εντάλματος κράτησης για τους αιτούντες άσυλο που κρατούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 12

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε όλες οι αρμόδιες αρχές να διαθέτουν το απαιτούμενο προσωπικό και εξοπλισμό ώστε να μπορούν να φέρουν σε πέρας τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι αποφαινόμενες αρχές να διαθέτουν πλήρη ειδίκευση σε θέματα ασύλου και προσφύγων. Για το σκοπό αυτό, κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε οι αποφαινόμενες αρχές του:

α) να έχουν στη διάθεσή τους ειδικευμένο προσωπικό με τις αναγκαίες γνώσεις και εμπειρία σε θέματα ασύλου και προσφύγων·

β) να έχουν πρόσβαση σε ακριβή και ενημερωμένα στοιχεία από διάφορες πηγές, μεταξύ των οποίων και από την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, όσον αφορά την κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αιτούντων άσυλο και στις χώρες διέλευσης·

γ) να έχουν δικαίωμα να ζητούν, εφόσον είναι αναγκαίο, γνωματεύσεις εμπειρογνωμόνων για ειδικά θέματα, για παράδειγμα ιατρικής ή πολιτιστικής φύσεως.

2. Κατόπιν αιτήσεως των οργάνων επανεξέτασης, τα κράτη μέλη τους παρέχουν την ίδια μεταχείριση με τις αποφαινόμενες αρχές όσον αφορά την πρόσβαση στο τμήμα εκείνο των αναφερόμενων στη παράγραφο 1, στοιχείο β) στοιχείων, τα οποία θεωρούνται ως δημόσια στοιχεία. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να τους παράσχουν πρόσβαση στο τμήμα εκείνο των αναφερόμενων στην παράγραφο 1, στοιχείο β) στοιχείων τα οποία θεωρούνται ως εμπιστευτικά στοιχεία, εάν τηρούν τους ίδιους κανόνες με τις αποφαινόμενες αρχές όσον αφορά τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των στοιχείων αυτών.

Άρθρο 14

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε:

α) το προσωπικό που ενδέχεται να έρθει σε επαφή με πρόσωπα ευρισκόμενα στο στάδιο που μπορεί να υποβάλουν αίτηση για άσυλο, όπως υπάλληλοι υπεύθυνοι για τον έλεγχο των συνόρων και της υπηρεσίας μεταναστεύσεως, να έχουν την αναγκαία βασική κατάρτιση ώστε να αναγνωρίζουν μία αίτηση ασύλου καθώς και τα περαιτέρω διαβήματα σύμφωνα με τις υποδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 3·

β) το προσωπικό το οποίο προβαίνει σε συνεντεύξεις των αιτούντων άσυλο να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση για το σκοπό αυτό·

γ) το προσωπικό που προβαίνει σε συνέντευξη προσώπων τα οποία βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευαίσθητη θέση και ανηλίκων να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση σε σχέση με τις ειδικές ανάγκες των προσώπων αυτών·

δ) το προσωπικό που εξετάζει αιτήσεις ασύλου να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση όσον αφορά τη διεθνή νομοθεσία περί προσφύγων, την εθνική νομοθεσία περί ασύλου, τη σχετική διεθνή νομοθεσία περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την παρούσα οδηγία και την αξιολόγηση των αιτήσεων ασύλου προσώπων με ειδικές ανάγκες, περιλαμβανομένων των ασυνόδευτων ανηλίκων·

ε) το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την έκδοση ενταλμάτων κράτησης να έχει την αναγκαία βασική κατάρτιση όσον αφορά την εθνική νομοθεσία περί ασύλου, τη σχετική διεθνή νομοθεσία περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την παρούσα οδηγία και τους εθνικούς κανόνες περί κρατήσεως.

2. Κατόπιν αιτήσεως των οργάνων επανεξέτασης, τα κράτη μέλη παρέχουν στο προσωπικό τους την ίδια μεταχείριση με το προσωπικό των αποφαινομένων αρχών όσον αφορά την κατάρτιση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, στοιχείο γ), εν ανάγκη, και δ).

Άρθρο 15

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διατηρούν απόρρητες τις πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ασύλου.

2. Τα κράτη μέλη δεν αποκαλύπτουν ούτε κοινοποιούν τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στις αρχές της χώρας καταγωγής του αιτούντος άσυλο.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα ώστε να μην δίνεται καμία πληροφορία για την εξέταση της υπόθεσης μεμονωμένου αιτούντος στις αρχές της χώρας καταγωγής του κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να γίνει γνωστό από τις αρχές αυτές το γεγονός ότι υπέβαλε αίτηση ασύλου.

4. Το παρόν άρθρο δεν επηρεάζει την πρόσβαση της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες σε πληροφορίες κατά την άσκηση της εντολής που έχει βάσει του άρθρου 17 της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 16

1. Σε περίπτωση εκούσιας ανάκλησης της αίτησης για άσυλο από τον αιτούντα, η αρμόδια αποφαινόμενη αρχή προβαίνει σε σχετική σημείωση στο φάκελο για να παύσει η εξέταση της αίτησης.

2. Εάν ο αιτών άσυλο έχει εξαφανιστεί, η αρμόδια αποφαινόμενη αρχή μπορεί να διακόψει την εξέταση της αίτησης εάν ο αιτών, χωρίς εύλογη αιτία, δεν έχει συμμορφωθεί με την υποχρέωση να παρουσιάζεται τακτικά στις αρχές ή με τις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή εμφάνισης για προσωπική συνέντευξη επί τουλάχιστον τριάντα εργάσιμες ημέρες.

3. Εάν ο αιτών θέτει τον εαυτό του στη διάθεση των αρχών για την εξέταση της αίτησής του για άσυλο μετά την διακοπή της εξέτασης της αίτησής του σύμφωνα με τις παραγράφους 1 ή 2, η αίτησή του μπορεί να θεωρηθεί ως νέα αίτηση για άσυλο.

Άρθρο 17

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλες οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό της:

α) να έχουν πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο, περιλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται υπό κράτηση και σε ζώνες διέλευσης αεροδρομίων·

β) να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις ασύλου, για την πρόοδο της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών άσυλο συμφωνεί σχετικά·

γ) να είναι σε θέση να προβαίνουν σε παραστάσεις, κατά την άσκηση των εποπτικών τους αρμοδιοτήτων βάσει του άρθρου 35 της σύμβασης της Γενεύης, ενώπιον των αρμόδιων αρχών σχετικά με ατομικές αιτήσεις ασύλου σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Άρθρο 18

Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν συγκεκριμένη αίτηση για άσυλο ως απαράδεκτη εάν:

α) αρμόδιο για την εξέταση της αίτησης είναι άλλο κράτος μέλος σύμφωνα με τα κριτήρια και τους μηχανισμούς βάσει των οποίων καθορίζεται το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο για την εξέταση μιας αίτησης για άσυλο υποβαλλομένης σε ένα από τα κράτη μέλη από υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα·

β) σύμφωνα με το άρθρο 20, μία τρίτη χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα·

γ) σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, μία τρίτη χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα.

Άρθρο 19

Όταν ένα κράτος μέλος ζητά από άλλο κράτος μέλος να αναλάβει την ευθύνη για την εξέταση συγκεκριμένης αίτησης ασύλου, το αιτούν κράτος μέλος ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον αιτούντα για το εν λόγω αίτημα, για το περιεχόμενό του και την ισχύουσα προθεσμία σε γλώσσα την οποία κατανοεί.

Άρθρο 20

Μία χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως πρώτη χώρα ασύλου για έναν αιτούντα άσυλο, εάν έχει γίνει δεκτός στη χώρα αυτή ως πρόσφυγας ή για άλλους λόγους που δικαιολογούν την παροχή προστασίας και μπορεί ακόμη να επωφεληθεί αυτής της προστασίας.

Άρθρο 21

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια τρίτη χώρα ως ασφαλή τρίτη χώρα για έναν αιτούντα άσυλο μόνο σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο παράρτημα Ι της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν νομοθετικές διατάξεις που προβλέπουν τον χαρακτηρισμό των ασφαλών τρίτων χωρών με νόμο ή κανονισμό. Οι εν λόγω νόμοι ισχύουν με την επιφύλαξη του άρθρου 22.

3. Τα κράτη μέλη στα οποία, κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, ισχύουν νόμοι ή κανονισμοί που χαρακτηρίζουν ορισμένες χώρες ως ασφαλείς τρίτες χώρες και που επιθυμούν να τους διατηρήσουν σε ισχύ, τους κοινοποιούν στην Επιτροπή εντός έξι μηνών από την έκδοση της παρούσας οδηγίας και κοινοποιούν κάθε περαιτέρω τροποποίησή τους το ταχύτερο δυνατόν.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν κάθε νόμο ή κανονισμό για το χαρακτηρισμό ασφαλών τρίτων χωρών που θεσπίζουν μετά την έκδοση της παρούσας οδηγίας, καθώς και κάθε επόμενη τροποποίησή του.

Άρθρο 22

Ως ασφαλής τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί για έναν συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο μία χώρα η οποία είναι ασφαλής τρίτη χώρα σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στο παράρτημα Ι, ανεξαρτήτως εάν συμπεριλαμβάνεται σε κατάλογο, μόνον εάν:

α) ο αιτών έχει σχέση ή στενούς δεσμούς με τη χώρα ή είχε την ευκαιρία στη διάρκεια προηγούμενης παραμονής του εκεί να επωφεληθεί της προστασίας των αρχών της,

β) υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι ο συγκεκριμένος αυτός αιτών θα γίνει εκ νέου δεκτός στο έδαφός της, και

γ) δεν υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι η χώρα αυτή δεν αποτελεί ασφαλή τρίτη χώρα υπό τις ειδικές περιστάσεις του αιτούντος.

Άρθρο 23

1. Σε περίπτωση προσωπικής συνέντευξης με τον αιτούντα σχετικά με το παραδεκτό της αίτησης για άσυλο ενόψει του άρθρου 18, στοιχεία β) ή γ), τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές να προβούν στην προσωπική αυτή συνέντευξη εντός σαράντα εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερομένου.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η απόφαση απόρριψης μιας αίτησης ασύλου ως απαράδεκτης ενόψει του άρθρου 18, στοιχεία β) ή γ) να λαμβάνεται από την αποφαινόμενη αρχή εντός είκοσι πέντε εργάσιμων ημερών από την προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα.

3. Αν δεν πραγματοποιηθεί προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα, η προθεσμία για τη λήψη απόφασης είναι εξήντα πέντε εργάσιμες ημέρες.

4. Η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο συνεπάγεται εξέταση της αίτησης ασύλου κατά την τακτική διαδικασία.

5. Κατά την εφαρμογή μιας απόφασης που βασίζεται στο άρθρο 22, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγήσουν στον αιτούντα έγγραφο στη γλώσσα της τρίτης χώρας, με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της χώρας αυτής ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

Τ ή μ α 1

Τακτική διαδικασία

Άρθρο 24

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν δια νόμου ή κανονισμού εύλογη προθεσμία για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου από την αποφαινόμενη αρχή.

2. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η αποφαινόμενη αρχή δεν έχει λάβει απόφαση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1, οι αιτούντες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη λήψη απόφασης από το όργανο επανεξέτασης. Τα κράτη μέλη καθορίζουν με νόμο κατά πόσον με την απόφαση του οργάνου επανεξέτασης κρίνεται το αίτημα από άποψη ουσίας ή τάσσεται προθεσμία για την έκδοση απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι το όργανο επανεξέτασης λαμβάνει απόφαση στις περιπτώσεις αυτές το ταχύτερο δυνατόν.

3. Η προθεσμία της παραγράφου 1 μπορεί να παρατείνεται για έξι μήνες, εάν υπάρχει εύλογη αιτία. Εύλογη αιτία θεωρείται, μεταξύ άλλων, εάν η αποφαινόμενη αρχή αναμένει διευκρίνιση από το όργανο επανεξέτασης ή από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο σχετικά με ένα ζήτημα που θα μπορούσε να επηρεάσει τη φύση της απόφασης επί της αίτησης.

Εάν η προθεσμία παραταθεί σύμφωνα με την παράγραφο 3, η αποφαινόμενη αρχή πρέπει να επιδώσει στον αιτούντα γραπτή ειδοποίηση. Η παράταση της προθεσμίας δεν ισχύει στη συγκεκριμένη περίπτωση, αν δεν επιδοθεί ειδοποίηση στον αιτούντα.

Άρθρο 25

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε ο αιτών άσυλο να έχει την ευκαιρία να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να εκθέσει τα πραγματικά δεδομένα που σχετίζονται με την περίπτωσή του όσο το δυνατόν πληρέστερα με όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά μέσα.

2. Ο αιτών άσυλο θεωρείται ότι έχει εκθέσει επαρκώς τα πραγματικά στοιχεία που σχετίζονται με την περίπτωσή του, εάν έχει υποβάλει στοιχεία σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του, την ταυτότητα, την εθνικότητα, τις ταξιδιωτικές του διαδρομές, δελτίο ταυτότητας και ταξιδιωτικά έγγραφα, και έχει αναφέρει τους λόγους για τους οποίους έχει ανάγκη προστασίας, ούτως ώστε να βοηθήσει τις αρμόδιες αρχές να προσδιορίσουν τα στοιχεία επί των οποίων βασίζεται η αίτησή του για άσυλο.

3. Αφού ο αιτών προσπαθήσει να θεμελιώσει τις δηλώσεις του σχετικά με τα πραγματικά στοιχεία με κάθε διαθέσιμο αποδεικτικό μέσο και αφού δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την ενδεχόμενη έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων, η αποφαινόμενη αρχή πρέπει να αξιολογήσει την αξιοπιστία του αιτούντος και να εκτιμήσει τις αποδείξεις.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, εάν ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει τους ισχυρισμούς του και ο εξεταστής διαπιστώσει ότι οι δηλώσεις του είναι συνεπείς και ευλογοφανείς, ενώ παράλληλα δεν έρχονται σε αντίφαση με κοινώς γνωστά γεγονότα, η αποφαινόμενη αρχή του παρέχει το ευεργέτημα της αμφιβολίας, παρά την ενδεχόμενη έλλειψη αποδείξεων για ορισμένες από τις δηλώσεις του.

Άρθρο 26

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αρχίσει την εξέταση για την ανάκληση ή ακύρωση του καθεστώτος συγκεκριμένου προσώπου ως πρόσφυγα αμέσως μόλις προκύψουν ενδείξεις ότι υπάρχουν λόγοι να επανεξεταστεί η νομιμότητα του καθεστώτος του ως πρόσφυγα.

2. Κάθε ακύρωση ή ανάκληση του καθεστώτος του πρόσφυγα εξετάζεται με την τακτική διαδικασία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις από τα άρθρα 7 και 8, εφόσον είναι αδύνατο για την αποφαινόμενη αρχή να συμμορφωθεί με τις διατάξεις για λόγους που συνδέονται ειδικότερα με το σκεπτικό της ανάκλησης ή της ακύρωσης της ιδιότητας του πρόσφυγα.

Τ μ ή μ α 2

Ταχεία διαδικασία

Άρθρο 27

Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν ή να διατηρήσουν μία ταχεία διαδικασία για την εξέταση αιτήσεων για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι είναι προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με το άρθρο 28.

Άρθρο 28

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν αιτήσεις ασύλου ως προδήλως αβάσιμες, εάν:

α) ο αιτών έχει υποβάλει, χωρίς εύλογη αιτία, παραπλανητική αίτηση όσον αφορά την ταυτότητα ή την εθνικότητά του·

β) ο αιτών δεν έχει υποβάλει κανένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο και δεν έχει παράσχει επαρκή ή επαρκώς πειστικά στοιχεία για τον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του, υπάρχουν δε σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα ένα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της εθνικότητάς του·

γ) ένα πρόσωπο έχει υποβάλει αίτηση για άσυλο στο τελευταίο στάδιο της διαδικασίας απέλασής του, ενώ θα μπορούσε να την έχει υποβάλει νωρίτερα·

δ) κατά την υποβολή και την αιτιολόγηση της αίτησής του, ο αιτών δεν επικαλείται ζητήματα που δικαιολογούν την προστασία του με βάση τη σύμβαση της Γενεύης ή το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του 1950 για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών·

ε) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής κατά την έννοια των άρθρων 30 και 31 της παρούσας οδηγίας·

στ) ο αιτών έχει υποβάλει νέα αίτηση στην οποία δεν επικαλείται κανένα νέο κρίσιμο πραγματικό στοιχείο σχετικά με την προσωπική κατάστασή του ή την κατάσταση στη χώρα καταγωγής του.

2. Τα κράτη μέλη δεν θεωρούν τα ακόλουθα ως λόγους για τους οποίους μια αίτηση για άσυλο μπορεί να απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη:

α) ο αιτών δεν αναζήτησε καταφύγιο σε τμήμα της χώρας καταγωγής του ή, αν είναι άπατρις, σε τμήμα της χώρας της προγενέστερης συνήθους διαμονής του, στο οποίο μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι δεν θα διωχθεί κατά την έννοια της σύμβασης της Γενεύης·

β) υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι δεν συντρέχει για τον αιτούντα κανείς από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 1, σημείο ΣΤ της σύμβασης της Γενεύης.

Άρθρο 29

1. Σε περίπτωση προσωπικής συνέντευξης με τον αιτούντα επί της ουσίας της αίτησης για άσυλο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές να την πραγματοποιούν εντός σαράντα εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης του ενδιαφερόμενου.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η απόφαση απόρριψης μιας αίτησης για άσυλο ως προδήλως αβάσιμης σύμφωνα με το άρθρο 28 να λαμβάνεται από την αποφαινόμενη αρχή εντός είκοσι πέντε εργάσιμων ημερών από την προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα.

3. Αν δεν γίνει προσωπική συνέντευξη με τον αιτούντα, η προθεσμία για τη λήψη απόφασης είναι εξήντα πέντε εργάσιμες ημέρες.

4. Η μη συμμόρφωση με τις προθεσμίες του παρόντος άρθρου συνεπάγεται εξέταση της αίτησης για άσυλο με την τακτική διαδικασία.

Άρθρο 30

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν μια χώρα ως ασφαλή χώρα καταγωγής στο πλαίσιο της εξέτασης αιτήσεων για άσυλο, μόνο σύμφωνα με τις αρχές του παραρτήματος ΙΙ.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρήσουν σε ισχύ ή να θεσπίσουν νομοθεσία που προβλέπει τον καθορισμό των ασφαλών χωρών καταγωγής με νόμο ή κανονισμό. Η νομοθεσία αυτή ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 31.

3. Τα κράτη μέλη τα οποία κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της οδηγίας έχουν σε ισχύ νόμους ή κανονισμούς που προσδιορίζουν ορισμένες χώρες ως ασφαλείς χώρες καταγωγής και επιθυμούν να τους διατηρήσουν σε ισχύ, τους κοινοποιούν στην Επιτροπή εντός έξι μηνών από την έκδοση της παρούσας οδηγίας και κοινοποιούν το συντομότερο δυνατό κάθε σχετική τροποποίηση.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν κάθε νόμο ή κανονισμό για το χαρακτηρισμό ασφαλών τρίτων χωρών που θεσπίζουν μετά την έκδοση της παρούσας οδηγίας, καθώς και κάθε επόμενη τροποποίησή του.

Άρθρο 31

Μία χώρα που είναι ασφαλής χώρα καταγωγής σύμφωνα με τις αρχές του παραρτήματος ΙΙ μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για συγκεκριμένο αιτούντα άσυλο μόνον εάν έχει την εθνικότητα αυτής της χώρας ή, σε περίπτωση απάτριδος, εάν είναι η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του και δεν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι η χώρα αυτή δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής λόγω της προσωπικής του κατάστασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Άρθρο 32

Οι αιτούντες άσυλο έχουν το δικαίωμα προσφυγής κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται σχετικά με το παραδεκτό ή επί της ουσίας της αίτησής τους για άσυλο.

Η προσφυγή μπορεί να αφορά τόσο πραγματικά όσο και νομικά ζητήματα.

Άρθρο 33

1. Η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Ο αιτών μπορεί να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του οργάνου επανεξέτασης.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τον κανόνα αυτό:

α) σε περιπτώσεις όπου σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα·

β) σε περιπτώσεις που έχουν απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με το άρθρο 28·

γ) σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

3. Εάν δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει από την αρμόδια αρχή άδεια να παραμείνει στο έδαφος ή στα σύνορα του οικείου κράτους μέλους κατά τη διάρκεια της περαιτέρω προσφυγής. Δεν μπορεί να γίνει καμία απέλαση μέχρις ότου η αρμόδια αρχή λάβει απόφαση επί του αιτήματος αυτού, εκτός από τις περιπτώσεις όπου, σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22, μια χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια αρχή να εξετάσει το αίτημα το ταχύτερο δυνατό.

Άρθρο 34

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν με νόμο ή κανονισμό εύλογες προθεσμίες για την γνωστοποίηση της προθέσεως για άσκηση προσφυγής και για την κατάθεση των λόγων της προσφυγής. Η προθεσμία για την κατάθεση των λόγων της προσφυγής στις συνήθεις υποθέσεις δεν είναι σε καμία περίπτωση μικρότερη των είκοσι εργάσιμων ημερών.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλους τους άλλους αναγκαίους κανόνες για την κατάθεση προσφυγής, περιλαμβανομένων των κανόνων για την παράταση της προθεσμίας έκθεσης των λόγων της προσφυγής για εύλογη αιτία.

3. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν κατά πόσον το όργανο επανεξέτασης έχει εξουσία επικύρωσης ή ακύρωσης της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής ή εάν πρέπει να λάβει απόφαση επί της ουσίας της υπόθεσης.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, εάν το όργανο επανεξέτασης ακυρώσει μία απόφαση, να παραπέμπει την υπόθεση στην αποφαινόμενη αρχή για νέα απόφαση.

5. Για τους σκοπούς μιάς ταχείας διαδικασίας νόμιμης εισόδου στο έδαφος σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι το όργανο επανεξέτασης λαμβάνει απόφαση επί της προσφυγής εντός επτά εργάσιμων ημερών.

Άρθρο 35

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, σε περίπτωση απαράδεκτης ή προδήλως αβάσιμης αιτήσεως, το όργανο επανεξέτασης να λαμβάνει απόφαση εντός εξήντα πέντε εργάσιμων ημερών από την υποβολή της προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 34, παράγραφος 1.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν με νόμο ή κανονισμό προθεσμίες για την εξέταση από το όργανο επανεξέτασης σε άλλες περιπτώσεις.

3. Οι προθεσμίες των παραγράφων 1 ή 2 μπορούν να παραταθούν, εάν υπάρχει εύλογη αιτία. Εύλογη αιτία θεωρείται, μεταξύ άλλων, εάν το όργανο επανεξέτασης αναμένει διευκρινίσεις από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο επί νομικού ζητήματος που μπορεί να επηρεάσουν τη φύση της απόφασής του.

Εάν μια προθεσμία παραταθεί, το όργανο επανεξέτασης πρέπει να κοινοποιήσει γραπτή ειδοποίηση στον αιτούντα. Η παράταση της προθεσμίας σε συγκεκριμένη υπόθεση δεν ισχύει εάν δεν έχει κοινοποιηθεί σχετική ειδοποίηση στον αιτούντα.

Άρθρο 36

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίσουν μια διαδικασία αυτόματης επανεξέτασης από το όργανο επανεξέτασης των αποφάσεων με τις οποίες οι αποφαινόμενες αρχές διαπιστώνουν ότι μια υπόθεση είναι απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη.

2. Εάν ένα κράτος μέλος επιλέγει να θεσπίσει τέτοια διαδικασία, προβλέπει εύλογες προθεσμίες για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων από τον αιτούντα.

3. Στις διαδικασίες αυτόματης επανεξέτασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 32, παράγραφος 2, του άρθρου 33 και του άρθρου 34, παράγραφοι 3 έως 5.

Άρθρο 37

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι το όργανο επανεξέτασης αποφαίνεται σε μία υπόθεση σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 35 ή του άρθρου 36, εάν:

α) ο αιτών έχει, χωρίς εύλογη αιτία και κακόπιστα, αποκρύψει σε αρχικό στάδιο της διαδικασίας πληροφορίες που θα είχαν οδηγήσει σε εφαρμογή των άρθρων 18 ή 28·

β) ο αιτών έχει διαπράξει σοβαρό αδίκημα στο έδαφος της Κοινότητας·

γ) υπάρχουν προδήλως σοβαροί λόγοι να πιστεύει κανείς ότι έχουν εφαρμογή όσον αφορά τον αιτούντα οι διατάξεις του άρθρου 1, σημείο ΣΤ της σύμβασης της Γενεύης·

δ) υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρηθεί ότι ο αιτών αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους μέλος στο οποίο βρίσκεται·

ε) ο αιτών έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση για ιδιαιτέρως σοβαρό έγκλημα και ως εκ τούτου συνιστά κίνδυνο για την κοινότητα του κράτους μέλους στο οποίο βρίσκεται·

στ) ο αιτών κρατείται.

Άρθρο 38

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε σε όλες τις υποθέσεις οι αιτούντες άσυλο να έχουν δικαίωμα περαιτέρω προσφυγής σε δευτεροβάθμιο δικαστήριο.

2. Αν το όργανο επανεξέτασης είναι διοικητικό ή οιονεί δικαστικό όργανο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το δευτεροβάθμιο δικαστήριο να έχει την αρμοδιότητα εξέτασης των αποφάσεων τόσο για πραγματικά όσο και για νομικά ζητήματα. Αν το όργανο επανεξέτασης είναι δικαστικό όργανο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο πρέπει να περιορίζει την εξέτασή του σε νομικά ζητήματα.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι σε απαράδεκτες και προδήλως αβάσιμες αιτήσεις, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει κατά πόσον θα δοθεί άδεια άσκησης προσφυγής και, στις περιπτώσεις που χορηγείται άδεια για άσκηση προσφυγής, να εξετάζει τις αποφάσεις με συνοπτική ή ταχεία διαδικασία.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, στις περιπτώσεις που το όργανο επανεξέτασης δεν έχει λάβει απόφαση εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 35 παράγραφοι 1 και 2, ο αιτών ή και οι αποφαινόμενες αρχές έχουν δικαίωμα να ζητήσουν από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο την έκδοση απόφασης με την οποία τάσσεται προθεσμία για τη λήψη απόφασης από το όργανο επανεξέτασης. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκδίδει απόφαση το ταχύτερο δυνατόν.

5. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν με νόμο ή κανονισμό εύλογες προθεσμίες για την άσκηση περαιτέρω προσφυγής και για την έκθεση των λόγων της περαιτέρω προσφυγής. Η προθεσμία για την έκθεση των λόγων της περαιτέρω προσφυγής σε καμία περίπτωση δεν είναι μικρότερη των τριάντα εργάσιμων ημερών.

6. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλους τους αναγκαίους κανόνες για την άσκηση περαιτέρω προσφυγής, περιλαμβανομένων κανόνων για την παράταση της προθεσμίας έκθεσης των λόγων της περαιτέρω προσφυγής για εύλογη αιτία.

Άρθρο 39

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν νομοθετικούς κανόνες σχετικά με το ανασταλτικό αποτέλεσμα εν αναμονή της έκδοσης απόφασης του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου.

2. Σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες δεν γίνεται δεκτό το ανασταλτικό αποτέλεσμα, ο αιτών άσυλο έχει δικαίωμα να ζητήσει από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο άδεια παραμονής στη διάρκεια της περαιτέρω προσφυγής. Καμία απέλαση δεν μπορεί να γίνει μέχρις ότου εκδοθεί η απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου επί του αιτήματος αυτού.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο εκδίδει απόφαση στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 το συντομώτερο δυνατό.

4. Στο πλαίσιο μιας ταχείας διαδικασίας για τη νόμιμη είσοδο στο έδαφος σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν από το δευτεροβάθμιο δικαστήριο να αποφανθεί επί του αιτήματος σύμφωνα με την παράγραφο 2 εντός επτά εργάσιμων ημερών.

Άρθρο 40

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι οι αποφαινόμενες αρχές έχουν επίσης το δικαίωμα περαιτέρω προσφυγής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 41

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας στους αιτούντες άσυλο χωρίς διάκριση φύλου, φυλής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή χώρας καταγωγής.

Άρθρο 42

Τα κράτη μέλη καθορίζουν το σύστημα κυρώσεων που επιβάλλονται στις παραβιάσεις των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σε εκτέλεση της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για να εξασφαλιστεί η θέση τους σε εφαρμογή. Οι εν λόγω κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν αυτές τις διατάξεις στην Επιτροπή το αργότερο μέχρι την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1 και κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 43

Το αργότερο εντός δύο ετών από την ημερομηνία που ορίζεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη και προτείνει κάθε τροποποίηση που είναι αναγκαία. Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που είναι κατάλληλες για τη σύνταξη της έκθεσης αυτής, το αργότερο εντός δεκαοκτώ μηνών από την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 44, παράγραφος 1.

Μετά την υποβολή της έκθεσης, η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη τουλάχιστον ανά πενταετία.

Άρθρο 44

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2002. Πληροφορούν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, οι τελευταίες αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια παραπομπή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 45

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 46

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΑΡΧΕΣ ΜΕ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΩΝ

I. **Προϋποθέσεις χαρακτηρισμού**

Μία χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα εάν πληροί τις ακόλουθες δύο προϋποθέσεις όσον αφορά τους αλλοδαπούς υπηκόους ή τους απάτριδες στους οποίους εφαρμόζεται ο χαρακτηρισμός:

Α. τηρεί γενικώς τους κανόνες του διεθνούς δικαίου για την προστασία των προσφύγων·

Β. τηρεί γενικώς τους βασικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου, από τους οποίους δεν γίνεται καμία παρέκκλιση σε καιρό πολέμου ή άλλου δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους.

Α. *Οι κανόνες του διεθνούς δικαίου για την προστασία των προσφύγων*

1. Ασφαλής τρίτη χώρα είναι κάθε χώρα η οποία έχει επικυρώσει τη σύμβαση της Γενεύης, τηρεί τις διατάξεις της σύμβασης αυτής σχετικά με τα δικαιώματα των προσώπων που αναγνωρίζονται και γίνονται δεκτά ως πρόσφυγες και έχει θεσπίσει, όσον αφορά τα πρόσωπα που επιθυμούν να αναγνωριστούν και να γίνουν δεκτά ως πρόσφυγες, διαδικασία σχετικά με το άσυλο σύμφωνη με τις ακόλουθες αρχές:

   — Η διαδικασία σχετικά με το άσυλο προβλέπεται από τη νομοθεσία.

   — Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων ασύλου λαμβάνονται αντικειμενικά και αμερόληπτα.

   — Οι αιτούντες άσυλο επιτρέπεται να παραμένουν στα σύνορα ή στο έδαφος της χώρας για όσο χρονικό διάστημα δεν έχει ληφθεί απόφαση επί της αιτήσεως ασύλου που υπέβαλαν.

   — Οι αιτούντες άσυλο έχουν δικαίωμα προσωπικής συνέντευξης, εν ανάγκη με τη βοήθεια διερμηνέα.

   — Στους αιτούντες άσυλο παρέχεται η δυνατότητα επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλες οργανώσεις που εργάζονται εξ ονόματός της.

   — Προβλέπεται προσφυγή σε ανώτερη διοικητική αρχή ή σε δικαστήριο κατά των αποφάσεων για τις αιτήσεις ασύλου ή υπάρχει πραγματική δυνατότητα για αναθεώρηση της απόφασης αυτής.

   — Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλοι οργανισμοί που εργάζονται εξ ονόματός της έχουν κατά κανόνα πρόσβαση στους αιτούντες άσυλο και στις αρχές για να ζητήσουν πληροφορίες σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις, την πορεία της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται και, κατά την άσκηση των εποπτικών τους αρμοδιοτήτων βάσει του άρθρου 35 της σύμβασης της Γενεύης, μπορούν να προβούν σε παραστάσεις ενώπιον των αρχών αυτών σχετικά με τις ατομικές αιτήσεις για άσυλο.

2. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, μία χώρα που δεν έχει επικυρώσει τη σύμβαση της Γενεύης μπορεί να θεωρηθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα εάν:

   — γενικώς τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, όπως ορίζεται στη σύμβαση του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας της 10ης Σεπτεμβρίου 1969 που διέπει ορισμένες πτυχές των προσφυγικών προβλημάτων στην Αφρική και έχει θεσπίσει όσον αφορά τα πρόσωπα που ζητούν άσυλο, για το σκοπό αυτό μία διαδικασία η οποία είναι σύμφωνη με τις προαναφερθείσες αρχές· ή

   — έχει ακολουθήσει τα συμπεράσματα της δήλωσης της Καρθαγένης της 19ης-22ας Νοεμβρίου 1984 για τους πρόσφυγες, ώστε η εθνικές της νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις να ανταποκρίνονται στις αρχές και τα κριτήρια της σύμβασης της Γενεύης και να παρέχεται ένα ελάχιστο επίπεδο μεταχείρισης στους πρόσφυγες· ή

   — γενικώς τηρεί στην πράξη τους κανόνες της σύμβασης της Γενεύης σχετικά με τα δικαιώματα των προσώπων που χρειάζονται διεθνή προστασία κατά την έννοια της σύμβασης και έχει θεσπίσει όσον αφορά τα πρόσωπα που επιθυμούν να προστατευτούν κατ' αυτό τον τρόπο διαδικασία η οποία είναι σύμφωνη με τις προαναφερθείσες αρχές· ή

   — συμμορφώνεται κατά οιονδήποτε άλλον τρόπο με την ανάγκη διεθνούς προστασίας των προσώπων αυτών, είτε συνεργαζόμενη με το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ή άλλων οργανισμών που εργάζονται εξ ονόματός της είτε με άλλα μέσα που θεωρούνται κατά κανόνα κατάλληλα για το σκοπό αυτό, από το γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Β. *Οι βασικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα του ανθρώπου*

1. Κάθε χώρα που έχει επικυρώσει είτε την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών του 1950 (στο εξής αναφερόμενη ως «ευρωπαϊκή σύμβαση») είτε τόσο το διεθνές σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 (στο εξής αναφερόμενο ως «διεθνές σύμφωνο») και τη σύμβαση κατά των βασανισμών και άλλης σκληρής, απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (στο εξής αναφερόμενη ως «σύμβαση κατά των βασανισμών»), και γενικώς τηρεί τους κανόνες που θεσπίζονται σ' αυτές σχετικά με το δικαίωμα στη ζωή, την απαγόρευση των βασανισμών και της σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, την απαγόρευση της δουλείας ή ειλωτείας, την απαγόρευση της αναδρομικής ισχύος των ποινικών νόμων, το δικαίωμα αναγνώρισης τινός ως προσώπου ενώπιον του νόμου, την απαγόρευση της φυλάκισης για το λόγο και μόνο της αδυναμίας εκπλήρωσης συμβατικής υποχρέωσης και την ελευθερία σκέψεως, συνειδήσεως και θρησκείας.

2. Η τήρηση των κανόνων αυτών για το χαρακτηρισμό μιας χώρας ως ασφαλούς τρίτης χώρας περιλαμβάνει επίσης την ύπαρξη στη χώρα αυτή αποτελεσματικών μέσων εννόμου προστασίας που εγγυώνται σ' αυτούς τους αλλοδαπούς ή απάτριδες τη μη απομάκρυνσή τους κατά παράβαση του άρθρου 3 της ευρωπαϊκής σύμβασης ή του άρθρου 7 του διεθνούς συμφώνου και του άρθρου 3 της σύμβασης κατά των βασανισμών.

II. **Διαδικασία χαρακτηρισμού**

Κάθε γενική εκτίμηση για να διαπιστωθεί αν μια χώρα τηρεί αυτούς τους κανόνες ώστε να χαρακτηρισθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα γενικώς ή όσον αφορά ορισμένους αλλοδαπούς ή απάτριδες ειδικότερα, πρέπει να βασίζεται σε μια πλειάδα πηγών πληροφοριών, όπως εκθέσεις διπλωματικών αποστολών, διεθνών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και δημοσιεύματα του τύπου. Τα κράτη μέλη μπορούν ιδιαίτερα να λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Η έκθεση σχετικά με τη γενική εκτίμηση αποτελεί δημόσιο κτήμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ

I. **Προϋποθέσεις για το χαρακτηρισμό**

Μία χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής, εάν τηρεί γενικώς τους βασικούς κανόνες της διεθνούς νομοθεσίας για τα δικαιώματα του ανθρώπου, από τους οποίους δεν μπορεί να γίνεται παρέκκλιση σε περίπτωση πολέμου ή άλλου δημόσιου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους, και το οποίο:

Α. έχει δημοκρατικούς θεσμούς και σέβεται κατά κανόνα τα ακόλουθα δικαιώματα: το δικαίωμα στην ελευθερία σκέψεως, συνειδήσεως και θρησκείας, το δικαίωμα στην ελευθερία έκφρασης, το δικαίωμα στην ελευθερία του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και στην ελευθερία συνεταιρισμού, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ιδρύσεως με άλλους συνδικάτων και προσχωρήσεως σ' αυτά και το δικαίωμα της συμμετοχής στην κυβέρνηση άμεσα ή μέσω ελεύθερα εκλεγόμενων αντιπροσώπων·

Β. επιτρέπει να ελέγχεται από διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ ο εκ μέρους του σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

Γ. αποτελεί κράτος δικαίου και κατά κανόνα σέβεται τα ακόλουθα δικαιώματα: το δικαίωμα στην προσωπική ελευθερία και ασφάλεια, το δικαίωμα να αναγνωρίζεται κανείς ως πρόσωπο ενώπιον του νόμου και την ισότητα ενώπιον του νόμου·

Δ. προβλέπει κατά κανόνα αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας έναντι των παραβιάσεων αυτών των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων και, εν ανάγκη, έκτακτα μέσα έννομης προστασίας·

Ε. αποτελεί σταθερή χώρα.

II. **Διαδικασία χαρακτηρισμού**

Κάθε γενική εκτίμηση για να διαπιστωθεί αν μια χώρα τηρεί αυτούς τους κανόνες ώστε να χαρακτηρισθεί ως ασφαλής τρίτη χώρα πρέπει να βασίζεται σε μια πλειάδα πηγών πληροφοριών, όπως εκθέσεις διπλωματικών αποστολών, διεθνών και μη κυβερνητικών οργανώσεων και δημοσιεύματα του τύπου. Τα κράτη μέλη μπορούν ιδιαίτερα να λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες.

Η έκθεση σχετικά με τη γενική εκτίμηση αποτελεί δημόσιο κτήμα.